

Ս Փ Յ Ո Ւ Ռ Ք Ո Ւ Մ

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ՄԱՀՎԱՆ 20-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ ՀԱՄԵՐԳ ԲՈՒԽԱՐԵՍԻ ՄԵՋ

«Ստեփան Շահումյան» մշակույթի տան «Կոմիտաս» երգչախումբը Ռումեն Ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի «Աթենեոս» սրահին մեջ մեծ համերգ մը տվալ՝ հանճարեղ կոմպոզիտոր Կոմիտասի մահվան 20-ամյակի հիշատակության համար:

Համերգին ներկա էին պաշտոնական հյուրեր, կոմպոզիտորներ և դիրիժորներու հոծ բազմություն մը:

Համերգեն առաջ դուկտ. Գր. Բամպուքճյան խոսեցավ Կոմիտասի կյանքին ու ստեղծագործություններուն մասին: Ան ցույց տվավ, թե Կոմիտաս ստեղծագործած է խորապես ուսումնասիրած ըլլալով հայ պատմական ավանդությունները: Հանճարեղ կոմպոզիտորը իր ստեղծագործ աշխատանքն ու կորովը ի սպաս դրավ հայ ժողովրդական երաժշտության զարգացման:

Սովետական Հայաստանի մեջ մեծ ժողովրդականություն կվայելեն Կոմիտասի ստեղծագործությունները:

Խմբավար Կ. Հարությունյանի ղեկավարությամբ «Կոմիտաս» երգչախումբը գեղարվեստական բարձր մակարդակով մը կատարեց Կոմիտասի «Գարուն ա», «Անձրև եկավ», «Գութաներգ», «Կալի երգ», «Սիրփանա քաջեր» և ուրիշ երգեր:

Համերգին իրենց աշակցությունը բերին մայրաքաղաքի ծանոթ մենակատարներն ու դաշնակահարուհիները:

Ռումեն Ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի

Օպերայի և բալետի թատրոնի մենակատար Անահիտ Քերփիշյան երաժշտական բարձր մակարդակով մը և ջերմ զգացումներով երգեց «Միրանի ծառ», «Հով արեք», «Հայաստան» և ուրիշ երգեր:

Ռումեն Ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի Օպերայի և բալետի թատրոնի մենակատար Արաքս Սվաճյան սրտահույզ ապրումներով երգեց «Քելե, քելե», «Կուռնկ» երգերը:

Ռումեն Ժողովրդական Ռեսպուբլիկայի Օպերայի և բալետի թատրոնի մենակատար Կարպիս Զոպյան դրամատիկ ապրումներով երգեց «Երկինքն ամպել է»:

Դաշնակահարուհիներ Մելինե Մինաս և Շաքե Եղեկիելյան հաջողեցան վարպետությամբ ընկերակցել դաշնամուրի վրա մենակատարներու երգերուն:

Գնահատելի է խմբավար Կ. Հարությունյանը, որ կարողացավ զեղարվեստական բարձր մակարդակով մը մեկնաբանել Կոմիտասի հոգեթով երգերը:

Հասարակության պահանջով համերգը կրկնվեցավ հունիս 13-ին միևնույն սրահին մեջ:

Թե՛ երգչախումբի երգիչները, թե՛ խմբավարը և թե՛ համերգի ընթացքին ելույթ ունեցող մենակատարներն ու դաշնակահարուհիները արժանացան հանդիսականներու խանդավառ և բուռն ծափահարություններուն:

(Բախարեստ, «ՄեՎԱՆ» ամսաթերթ, հունիս, 1955 թ.)

ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՎԻՐԱԿ ԳԼՐԱՇՆՈՐԸ Տ. ՄԻՈՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ ԲՐԱԶԻԼԻ ՄԵՋ

Մադկազարդի կիրակին, Բուենոս-Այրեսի Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր եկեղեցվո մեջ պատարագելի, քարոզելի հետո, Հայրապետական պատվիրակ գերաշնորհ Տ. Միոն եպիսկոպոս Մանուկյան Ավագ շորեքշաբթի օր, օգնականով մեկնեցավ Սան-Պաուլո, թեմական այցելություն տալու Բրազիլիայի համայնքին։ Նույն օրը, ապրիլ 5-ին, հետ միջօրեի ժամը 4-ին, Նորին Սրբազնությունը ժամանեց Սան-Պաուլոյի օդակայանը։ Դիմավորության եկած էին երեք քահանա հայրերը, վարչության ատենապետն ու անդամները, Մարաշի և Հաջնո հայրենակցական միությանց և Հ. Օ. Մ.-ի ներկայացուցիչները և բավական թիվով ազգայիններ։ Նորին Սրբազնությունը առաջնորդվեցավ Ս. Գևորգ Մայր եկեղեցին, ուր ընդունվեցավ «Հրաշափառ»-ով, և աղոթելի վերջ՝ օրհնեց հավատացյալները։ Նույն երեկո սրբազանը հյուրասիրվեցավ ատենապետ տիար Անդրեաս Ճաֆերյանի բնակարանը, քահանա հայրերու հետ միասին։

Նորին Սրբազնությունը նախազահեց Ավագ շաբթու բոլոր արարողությանց, վեհություն և փայլ տալով խորհրդավոր Ռոնավալի, նավարման, Թաղման և Ճրագալույցի արարողությանց։ Քարոզեց Ավագ հինգշաբթի գիշերը, խոր լուծյան ու մթության մեջ. «Տրտում է ոգի իմ մինչև ի մահ» և «Հոգիս յօծար է, բայց մարմինս տկար» բնաբանով, հուզելով ներկա հավատացյալներու հոգին՝ Տիրոջ Գեթսեմանիի մատնության մահասարսուտ տաղնապի ու խաչելության հոգեխռով խորհուրդով։

Ս. Զատիկի արևաշող ու պայծառ կիրակին, սուրբ անմահ պատարագ մատույց Նորին Սրբազնությունը, հոծ բազմության ներկայությամբ։ Ս. Սեղանին կապասարկելին ավագ սարկավազներ։ Սուրբ պատարագի երգեցողությունը կատարեց «Մեկոդիաս Արմենիա» երգչախումբը։ Սրբազան հայրը քարոզեց «Քաջալերեցարու՜մ, զի ես յաղբեցի աշխարհի» բնաբանով, տալով Հարության կենսանորոգ պատգամը, իբրև տոն կյանքի հաղթանակին՝ մահվան վրա, ըսելով, թե աշ-

խարհի բոլոր հզորները, կայսրեր, թագավորներ և աշխարհակալ զորավարներ,— Հ. Կեսար, Մեծն Աղեքսանդր, Նապոլեոն, և մինչև մեր ժամանակներու բռնակալները,— ամենքն ալ պարտվեցան աշխարհեն, Հիսուս միայն կրցավ ըսել. «Ես հաղթեցի աշխարհի, վասնզի սուրի տեղ Սեր գործածեցի»։ Իր հարությունը հաղթահարեց մահվան ու մարդկությունը ազատագրեց,— «Մահուամբ զմահ կոխեաց և յարութեամբ իւրով մեզ զկեանս պարգեկեաց»։

Տիրոջ Հարության հրաշքը կշարունակվի իր եկեղեցիին մեջ, որ իր մարմինն է, շնորհիվ եկեղեցվո սրբազան Խորհուրդներուն, որոնց միջոցավ մենք հաղորդակցություն կպահենք Աստուծո հետ, ու արժանի կդառնանք հավերժական կյանքի պարգևին։

Հայ ժողովուրդը հավատաց Հիսուսի Հարության լույսին ու անոր հետևեցավ մինչև Գողգոթա, շալկելով իր խաչը և Հիսուսի շնորհիվ հաղթեց մահվան, հարություն առավ իր ավերակներեն ու վերապրեցավ իր մահվանեն։ Ս. Գրիգոր Պարթև այդ լույսին, «Աշխարհի լույս»-ին լուսարարը եղավ, իր կանթեղը վառեց անկե ու զայն կախեց Հայաստանի երկինքեն, Արագածի կատարեն, Ս. Էջմիածնի խորանեն ու ամեն հայու հոգիին»։

Այս տարի Զատիկը բացառիկ շուքով ու հանդիսավորությամբ տոնվեցավ Սան-Պաուլոյի մեջ։ Պատվիրակ սրբազանի ներկայությունը խանդավառեց ու ներշնչեց հայ պանդուխտ ժողովուրդը, վերաթարծելով անոր սրտին մեջ մեր հայրերու լույս հավատքը և հայրենասիրական ոգին։

Կարժե հոս զնահատել Հ. Օ. Միության անդամուհիներն ու եկեղեցասեր տիկիները, որոնք մեծ զոհաբերությամբ՝ եկեղեցվո բեմն ու դասը զարդարած էին կանաչ և վարդադույն գեղեցիկ գորգերով։

Աստված օրհնե և վարձատրե զիրենք։

(Բուենոս-Այրես, «ՀԱՅ ԿԵԴՐՈՆ», պաշտոնաբեր Հայաստանայց Առաքելական եկեղեցվո հոգաբարձուրյան, № 8, հունիս, 1955 թ.)

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՔԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ Տ. ՄԱՄԲՐԵ ԱՐՔԵՊԻՍԱԿՈՊՈՍ ԳԱԼՖԱՅԱՆԸ ԿԼԻՎԼԵՆԴԻ ՄԵՋ

Ամերիկայի հայոց բարեխնամ առաջնորդ գերաշնորհ Մամբրե արքեպիսկոպոս Գալֆայան անցյալ շաբթվան ընթացքին, իր առաջնորդական առաջին այցելությունը տվավ Կլիվլենդի հայ գաղութին:

Նորին Սրբազնությունը մայիս 21-ի գիշերը օդանավով Կլիվլենդ հասավ: Միակնան խորհուրդի անդամները օդանավակայանին մեջ դիմավորեցին սրբազան հյուրը և առաջնորդեցին ծխական խորհրդի ատենադպիր պարոն խոսրով Ոսկերիչյանի բնակարանը:

Մամբրե սրբազանը մայիս 22-ի կիրակին, կեսօրին առաջ, այցելեց Կիրակնօրյա դպրոցը և հետ միջօրեին՝ Նպիսկոպոսական Ս. Ալբրենս եկեղեցվո մեջ հանդիսավոր սուրբ պատարագ մատուցեց, քարոզեց և հոգևորապես մխիթարեց Կլիվլենդի հայ գաղութը: Այն իր հոգեշունչ քարոզը երեք մասերու բաժնած էր, ըստ այդ կիրակիի մոտավորապես հանդիպող երեք պատմական մեծ դեպքերու — Համբարձման տոն, երջանկահիշատակ Տ. Գեորգ Կաթողիկոսի մահվան առաջին և Նահատակաց սգատոնի քառասներորդ տարեդարձները:

Համբարձման տոնի նշանակությունը ամփոփ կերպով վերլուծել և բացատրել հետո, Մամբրե սրբազան, էջմիածին իր երեք այցելություններուն առթիվ մոտեն ծանոթացած ըլլալով երանաշնորհ Հայրապետին, արժանավորապես ներկայացուց Անոր մեջ մարդը, մտավորականը և դիվանագետը, և ներբողայից շեշտերով խոսեցավ մեծ Հայրապետի բազմապիսի արժանիքներուն, հոգե-

կան և բարոյական մեծության, խորաթափանց մտքին, Հայաստանի կառավարության հանդեպ բռնած ուղիղ դիրքին և այլնի մասին, որոնք, ըսավ, գինք արժանի ըրին Գեորգ Մեծագործ տիտղոսին: Ըսավ, թե միայն մեկ փափագին չհասավ, այն է աչքովը տեսնել էջմիածնա Մայր Տաճարը նորոգված, որուն իրագործման համար այնքան ջանք ու աշխատանք թափեց: Բայց, ըսավ, Մայր Տաճարը կնորոգվի հիմա:

Նահատակաց տոնի բաժնին մեջ վեր առավ այն պարագան, թե մինչ հին ազգերին շատեր կորած են և անոնց անունը միայն կմնա պատմության մեջ, հայ ազգը, հակառակ դարերով նահատակված ըլլալուն, կապրի դեռ և պիտի ապրի հավետ: Առաջին քրիստոնյա ազգն ենք, ըսավ, և քրիստոնեությունը ընդունելին մեր ազգային գոյությունը ապահովեց: Խրատեց ժողովուրդը շմոռնալ Նահատակաց հիշատակը և անոնց օրինակին հետեւելով ամեն գինով պահել մեր պապենական հավատքը: Հորդորեց նոր սերունդը սորվելու մեր լեզուն, պատմությունը և ապրիլ որպես հայ:

Հավարտ սուրբ պատարագի, ի պատիվ սրբազանին, ճաշկերույթ սարքված էր եկեղեցվո ներքնասրահին մեջ:

(Նյու-Յրոք, «ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՅՑ Ե-ԿԵՂԵՑԻ», պաշտոնաբերք Ամերիկայի հայոց Առաջնորդարանի, № 8, օգոստոս, 1955 թ.)

ԱՉԳԱՅԻՆ ՔԵՄԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐՈՍՈՒՄ

Կիրակի, 1955 թ. մայիսի 29-ին, առավոտյան ժամը 8-ից մինչև երեկոյան ժամը 6-ը, օրինապահության, կանոնավոր կարգապահության մթնոլորտում, տեղի ունեցան Ալեքսանդրիայի ազգային թեմական ընտրությունները:

Երեկոյան ժամը 9.27-ին, «Տիգրան Երկաթի սրահ» համախմբված հազարավոր

հայեր որոտընդոստ ծափահարություններով և խանդավառ բացազանչություններով թընդացրին դահլիճը:

Ընտրելիների ցանկը պատրաստված էր:

Քվեարկելու իրավունք ունեցող ազգայինների թիվը 1.344 էր, որոնցից ընտրություններին մասնակցեց 1.232-ը, այսինքն մեծամասնությամբ:

Երեսփոխաններ ընտրվեցին հեղինակավոր ազգայիններ:

Հաջող ընտրությունների առթիվ, ազգաշունչ խանդավառ ճառերով հանդես եկան, ինչպես և շնորհակալության սրտատրոփ խոսքեր ուղղեցին ժողովրդին Ալեքսանդրիայի հայկական գաղութի մի շարք ազգային-հասարակական գործիչներ:

Ընտրություններից հետո տեղի ունեցավ համերգային-գեղարվեստական բաժինը ի մեծ ոգևորություն ներկաների:

Ուշ գիշերին տեղի ունեցան ընտանեկան խրախճանքներ և պարեր: Ալեքսանդրիայի ազգային-թեմական ընտրությունների այս բարեհաջող և ուրախառիթ լուրը հեռագրով հաղորդվեց Սփյուռքահայ մյուս թեմերին:

(Քաղված Գափիւրեի «ԱՐԵՎ»
օրաթերթի 30 մայիսի 1955 թվա-
կանի №-ից)

